

UREDNIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8 (iskarna I. nadst.). Uradne ure za stranke so od 10. do 11. dopoldne in od 5. do 6. popoldne vsak dan razen nedelj in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

NAROČNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za Avstro-Ogrsko in Bosno K 21-60, polletna K 10-80, četrtletna K 5-40, mesečna K 1-80; za Nemčijo celoletno K 26-40; za ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 36-40.

Posamezne številke po 8 vin.

ZARJA

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob pol 11. dopoldne.

UPRAVNIŠTVO se nahaja v Šelenburgovi ulici št. 6, II., in uraduje za stranke od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 7. zvečer. Inzerati: enostopna petstotnica 30 vin., pogojen prostor, poslana in reklame 40 vin. — Inzerate sprejema upravništvo.

Nefrankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo. Reklamacije lista so poštne proste.

Štev. 291.

V Ljubljani, v soboto dne 25. majnika 1912.

Leto II.

Dobro došli!

Jutri se zberemo v Ljubljani zastopniki naših organizacij na zboru jugoslovanske socialno demokratične stranke. Poleg njih pozdravimo mile goste bratskih strank. Ne shajamo se na zabavo, temveč na resno delo, ki ima za dve leti določiti življenje naše stranke. Shajamo se v dobi živahnega razvoja, pa tudi trdih bojev. Razmerje med zavednim, organiziranim delavstvom in njegovimi nasprotniki se ni ublažilo, in povsem naravno je, da se ne omili, dokler ne doseže proletarijat končne zmage. Zakaj nasprotje je utemeljeno v dejanskem položaju, v nadvladi posestnih in v brezpravnosti neposredujočih slojev. Dokler si delavstvo ne pripori popolne enakopravnosti, ne more biti konca socialnih bojev, in čim večji so uspehi organiziranega proletariata, tem besnejši mora postajati boj nasprotnikov.

Poostreno nasprotje, ki ga čuti stranka ob vsakem svojem nastopu, je le znamenje našega napredka. Obenem pa je to tudi razumljiv opomin, da si ne sme zavedno delavstvo nikdar privoščiti počitka, če noče izgubiti dragocenega časa in sadoj onega dela, ki bi se imelo med tem opraviti. Nasprotnik ne miruje, in v marsikaterem oziru mu je delo veliko lažje kakor nam. Tembolj je potrebno, da se na naši strani upro vse sile in da izpolni vsak posameznik svojo dolžnost.

Temu namenu ima služiti tudi strankin zbor, ki ima predvsem podatiti organizacijam, zaupnikom, funkcionarjem in članom direktivo za delo v bližnji bodočnosti. Da pride v tem zboru do pravih sklepov, si mora najprej napraviti sliko o preteklosti. Kaj se je od zadnjega zbora storilo, v kakšnih razmerah in s kakšnim uspehom? Soderugi, ki bodo podajali poročila, bodo morali priznati, da nismo dosegli toliko, kolikor bi zahtevalo srčne želje vseh toliko, pravistišev stranke. Naravno! Nikogar ne more biti med nami, ki bi bil zadovoljen, dokler nismo pri cilju in vsak uspeh, ki ga dober sežemo sredi poti, nam mora biti premajhen, ker tudi v najboljšem slučaju ni popolna zmagaja.

Ali pri presojanju političnega dela mora govoriti razum; njemu gre beseda pred srcem. S tega stališča se bo strankin zbor lahko z zadovoljnostjo oziral v preteklost zadnjih let, zakaj relativni uspeh strankinega dela je bil resnično velik in se je dejansko pokazal na vsakem polju. Najvažnejši moment je ta, da se je strankina organizacija razširila, razvila in utrčila. Prodrla je v kraje, ki so bili dolgo nedostopni, kjer je pa že prej obstajala, se je poglobila in učvrstila. Razume se, da tudi v tem dosegajo vse, po čemer streme opravičene želje, vendar pa je rezultat dela ravno na tem polju vsrge uvaževanja vreden.

Problem organizacije je v stranki ne le važen, temveč tudi težaven. Kriva je tega predvsem velikanska zaostalost avstrijskega zakonodajstva na društvenem polju. Vsaka politična stranka je sama po sebi pravzaprav politično društvo. In vendar se ne more organizirati na tej podlagi, ker so zakonite določbe o političnih društvih v Avstriji naravnost protipotne. Vsi mladoletni in vse ženske so sploh izključene od članstva pri političnih društvih; nemogoče so podružnice političnega društva, na drugi strani pa je tudi prepovedana zveza

samostojnih političnih društev. Vrhutega učinkuje tudi določba, da mora biti vsak član političnega društva naznanjen oblasti, zlasti na one, ki še niso utrjeni v političnem življenju.

Oblika organizacije pa postaja tem težavnejša v razmerah, kakršne so po naših deželah, kjer mora stranka svoje pristaše politično takorekoč od abecede vzgajati. Zakaj nobena druga stranka ni storila nič resnega za politično vzgojo slovenskega ljudstva; uganjala se pač vsestransko demagogija, ki je še danes glavna metoda nasprotniškega delovanja.

V teh razmerah, katerim se pridružuje kot največja težava še pomanjkanje materialnih sredstev, je uspeh, ki se je dosegel na polju organizacije, priznanja vreden. To pomeni, da bo treba korakati na tej poti dalje in razviti ono obliko, ki se je obnesla, do največje popolnosti.

Seveda ni nobena oblika za večnost. Prišel bo čas, da se bo vsa stranka organizatorično morala postaviti še na boljše podlago. Na to bo zlasti misliti, če se temeljito modernizira avstrijski društveni zakon. Medtem pa bodo obstoječe organizacije izpolnile svojo nalogo in bodo člani v njih pridobili potrebno okretnost, da se bo prelevljenje v višjo formo organizacije izvršilo brez težav in bolečin. Dotlej pa se mora delo na sedanjih zdravilnih podlagah nadaljevati marljivo, smoteno, dosledno in z vso vneto proletarskega zanosa.

Razum te najintenzivnejše zadeve ima strankin zbor rešiti vprašanja, ki so za nadaljevanje dela velikega pomena, in posvetiti jim bo moral svojo najživahnejšo pozornost. Tako je velikanskega pomena vprašanje tiska, ki je z ustanovitvijo »Zarje« stopilo v nov štadij. Kakor je izdal delavskega dnevnika razveselila vse pristaše, tako je njen daljnji obstoj in razvoj stvar in briga vse stranke in vseh njenih pristašev. Poleg tega pa se seveda tudi ne sme zanemarjati ostali tisk stranke, ki se je začel zadnja leta prav lepo razvijati.

Z vso trdno načelnostjo, pa tudi s potrebnim hladnokrvnostjo bo treba presojati razmerje jugoslovanske socialne demokracije do ostalih bratskih strank, ki zahteva definicijo in pojasnilo vsled znanih neljubih dogodkov med češkim delavstvom. Vsak poznavalec naše stranke ve, da stoji neomajno na podlagi socialističnih načel, mednarodnega principa, absolutne enakopravnosti v delavske vzajemnosti. S tega stališča tudi strankinemu zboru ne bo težko najti pravo pot v zadevi, ki jo jugoslovanska socialna demokracija z vsem zavednim, v pravem pomenu besede mednarodno čutečim delavstvom globoko obžaluje.

Tudi drugim točkam dnevnega reda, agrarnemu vprašanju, ki je v naših malo industrialnih deželah posebno akutno, političnemu položaju itd. bo strankin zbor nedvomno posvetil vso pozornost, ki jim gre. Glavno pa je, da sklepi kongresa ne ostanejo sklepi, temveč, da preidejo stranki popolnoma v kri in meso, in da se iz njih porodi tisto živo delo, ki nas povede na dosedanjih poti s hitrejšimi koraki in močnejšimi uspehi naprej.

V tem zmislu kličemo vsem dragim delegatom in gostom:

Pozdravljeni in dobro došli!

nah in bordelih, že z dvajsetim letom, če mu je le Bog naklonil primerno bogatega ateta in mamico. Delavec, ki je začel izkušati vso resnost človeškega življenja in prenašati vse težave, ko se je kapitalistovo fanto še cemerilo za maminim predpasnikom, naj bi deset let dalje kakor taka nepotrebna človeška živalica prenašal sramoteči pečat politične nezrelosti! In ob takem zasramovanju naj bi ne vzklopela kri teptanega, zaničevanega, izkoriščenega ljudstva, od čigar žuljev se redi vsa ta zanikrna drhal gospodarskih oderuhov in političnih vagabundov?

Kakor da ne bi bilo tega dovolj, pa posade nazadnje še Stefana Tiszo na prestol državne zbornice z očitnim, skoraj javno priznanim namenom, da zadrigne zanko okrog vratu vsake oziroma, zlasti da pomaga ljudstvo definitivno ogoljuti za njegovo pravico! Treba je vedeti, kaj pomeni na Ogrskem ime Stefan Tisza. V njem vidi ogrsko ljudstvo posebej obilno oligarhijo, brutalnost in felonijo. Stefan Tisza, zlo-duh Ogrske, na predsedniškem stolu državnega zbora, v dobi, ko se ima odločati usoda volilne reforme — to je bila najhujša provokacija, ki jo je mogla zagrešiti vladna klika s svojim Lukacem.

Kakor da bi morala poleg hudobnosti tudi nemurnost prikupiti do vrha in prekipeči, pa nastopijo nazadnje še kapitalisti pot, o kateri je težko reči, če koraka po njej bolj premišljeno zločinstvo in zločinska nepremišljenost. Po celodnevem krvavem boju sklene organizirano delavstvo, da se drugo jutro vrne na delo, a ko pridejo množice na vse zgodaj pred tovarne, izvršujoče sklep svoje stranke, najdejo vrata zaklenjena. Podjetniki so izprli delavstvo!

Kakšni čudeži bi se morali goditi, na kakšen nepojmljiv način bi se morala izpremeniti človeška natura, da bi taka reč ne razbelila komaj ohlajene krvi do najvišje stopnje, da bi se komaj končani boji ne ponovili, silnejši, strastnejši kakor dan prej.

Da — zgoditi se je moralo, kar se je zgodilo, kaj bo pomagalo obžalovanje, omilovanje! Leta in leta so sejali veter — zdaj žanjejo vihar. Nauk te nenadene revolucije pa se ne razlega le po Ogrskem, ampak doni v uho vsem, ki prenapenjajo struno ljudske potrpežljivosti.

Pred razpustom delavskih organizacij na Hrvaškem.

Pred dvajsetimi leti se je pričelo na Hrvaškem socialistično delavsko gibanje in uspehi so krasni, če pomislimo, da delavskega gibanja na Hrvaškem ne ovirajo le gospodarske razmere, temveč v največji meri tudi žalostni politični odnosi. Šele pred petimi leti je dobilo delavsko gibanje na Hrvaškem postavni temelj; prej so se morali hrv. delavci skozi 15 let organizirati v tajnih, strokovnih organizacijah. Čeprav so dobile delavske organizacije pred petimi leti postavni temelj, vendar niso mogle voditi nikakšnega gospodarskega boja. Da si pridobi delavstvo vsaj pravico do stavke, je uprizorilo v lanskem letu generalno stavko v Zagrebu, v prejšnjih letih pa generalne stavke v drugih mestih. Doslej znaša število organiziranih delavcev okrog 10.000. S tem je ustvarjen predpogoj za nadaljni razvoj socialistične stranke, a prišel je lopov Cuvaj, ki hoče uničiti brezobzirno, kar si je delavstvo ustvarilo z velikim trdom.

Kakor smo svoj čas poročali, so izdali hrvaški socialisti v Budimpešti natisniti letak »Crvena Sloboda«. Zgradil kolportaze tega letaka je bilo doslej že več delavcev obsojenih, en delavec, politični begun iz Srbije, je bil izgnan in oddan srbskim oblastem. Ali Cuvajev lakajni so šli še dalje, Delavsko gibanje hočejo izriniti s koreninami. Zagrebski policijski komisar je poklical k sebi sodruga Viljema Bukšeka, tajnika deželne zveze strokovnih organizacij, in mu povedal, da bodo razpuščene vse delavske organizacije, ako izide le še ena številka »Crvene Svobode«. Torej, strokovno gibanje hočejo uničiti, da bi bila onemogočena vsaka politična akcija socialne demokracije. Ključna bi bila delavska organizacija, ki bi po policijskih predpisih vodila svoj boj. Hrvaško delavstvo se je izirilo v boju proti Khuenovemu vladanju, zato bo tudi sedaj našlo pravo obliko proti policijskim nasilstvom. Socialna demokracija bo vztrajala in bo izpolnila dolžnosti kot revolucionarna stranka, naj pride kar hoče. Kakšen duh napolnjuje hrvaški proletarijat, kaže resolucija, s katero je odgovorilo delavstvo Cuvaju:

»15. maja v Zagrebu zbrana konferenca strokovnih zvez izjavlja soglasno na grožnjo, da se razpuste delavske organizacije, sledeče: Delavske zveze kot take se ne udeležujejo političnih akcij socialno demokratične stranke in tudi ne vplivajo na taktiko stranke. Tudi niso poklicane, da bi vplivale na politično delovanje poedinih njenih članov.

Konferenca protestira proti nasilni grožnji, da se delavske organizacije razpuste v slučaju, da započne socialno demokratična stranka, karsizebodi v izpolnjevanju svoje politične misije.

Obenem naglašja konferenca, da so strokovne organizacije za delavstvo tako velikega pomena, da bo v obrambo organizacij uporabljal vsa sredstva. V slučaju, da se delavske organizacije razpuste, bo delavstvo prisiljeno, da izreče družbi in državi, ki jo hočeja oropati njenih postavnih pravic in jo ovirata v zasledovanju interesov, protest v najostrejši obliki in že vnaprej odklanja vse posledice, ki bi nastale vsled tega.

Če se organizacije razpuste, tedaj je delavstvo izven postav, ki določajo pravico združevanja. Zato pozivlja konferenca organizirano delavstvo, da izvaja iz tega dejstva logično konsekvenco in da vzlic temu nadaljuje z organiziranjem delavstva v onih oblikah, ki so primerne izpremenjenim razmeram. Združevanje delavstva se ne sme prekiniti niti za trenutek, ker se delavstvo ne sme odreči pravic do organizacije.

To je odgovor hrvaškega delavstva Cuvaju, jasen in krepak: Delavstvo se ne straši nobenega boja, pripravljeno je na najhujše, svoboda, ki jo milostno dele vladajoči krogi, ni nič vredna, ker svoboda mora biti pravica. Ali si bo upal komisar razpustiti delavske organizacije? Delavstvo se pripravlja po vsi deželni na generalno stavko, na krepak dejanski protest zoper razpust organizacij, s katerim

kanijo Cuvajevi pandurji razdejati delavsko moč. Na razbeljenih hrvaških tleh je pričakovati strastnih erupcij; nihče se ne čudi, če se postavi delavstvo z najostrejšim orožjem v bran zoper rablja njihove organizacijske svobode.

Ako bi oni, ki vladajo na Hrvaškem, imeli le iskrico razuma, bi dobro prevdarili korak, ki ga nameravajo izvršiti. Vse posledice padejo nanje, vsa odgovornost bo naprtena njihovim ramam!

Strankin zbor.

Predlogi.

Za strankin zbor so naznanjeni še naslednji predlogi sodruga I. Kocmurja:

Ime stranke se naj izpopolni v: Jugoslovanska socialno demokratična delavska stranka.

Strankini odbori se naj imenujejo: Izvrševalni odbor, deželno strankino zastopstvo, okrajno zastopstvo, krajevni odbor.

Točka 4. organizacijskega pravilnika se naj glasi:

4. Za vstop v stranko se je prijaviti pri eni v smislu tega pravilnika ustanovljeni organizaciji, oziroma njenih zaupnikih; pri politično posebno razglašanih osebah odloča o sprejemu deželno strankino zastopstvo, odnosno izvrševalni odbor.

Točka 22. se naj glasi:

22. Izkaznice in potrdilne znamke naroča krajevni odbor pri deželnem zastopstvu zastopstvu stranke. Deželnemu zastopstvu je obračunati najkasneje do 15. za pretekli mesec. Obračunati je vse prispevke tako, kakor je sklenila deželna konferenca, odštevši samo točke za poštino. Obračuni med krajevnimi in okrajnimi organizacijami se vrše neposredno, lahko pa tudi potom deželnega zastopstva. Pristojbine za list je vpsolati naravnost njih upravam po dogovoru.

Točka 23. se naj glasi:

23. Za manjkajoče znamke je prejemnik odgovoren onemu, od katerega jih je prejel. Načelo bodi, da se naročene znamke, kjer je le mogoče, plačajo takoj. Pri vsakem naročilu mora biti predložena dobava poravnana.

Točka 33. se naj glasi:

33. Okrajno zastopstvo ima nalogo: Vsako četrletje obračunati od krajevnih organizacij vpsolani strankini davek deželnemu zastopstvu itd.

Točka 36. naj odpade.

Točka 38. se naj glasi:

38. Imena in naslove izvoljenih odbornikov je v teku osmih dni naznaniti deželnemu zastopstvu stranke.

Točka 45., al. b) in c), se naj glasita:

b) volitev odposlancev na strankine priredbe.

c) obračunavanje nabranega strankinega danka izvrševalnemu odboru, kakor je to določil izvrševalni odbor, odnosno zbor stranke, ter uvedba prostovoljnih prispevkov za deželne potrebe;

Točka 48., prvi odstavek, se naj glasi:

48. V kontrolo se ne morejo voliti parlamentarni zastopniki ter nastavljeni stranke in taki, ki opravljajo v stranki odgovorne funkcije.

Točka 48., drugi odstavek, se naj glasi:

Celotni izvrševalni odbor se sestane vsaj vsakega pol leta, sicer pa po potrebi; skliče ga predsednik na sklep ožjega odbora. Sestati se mora, če ga vsi zunanji odborniki ali pa dve deželni organizaciji zahtevata.

Točka 49. se naj glasi:

Nastavljeni stranke in njenih podjetij ne morejo biti v izvrševalnem odboru, morajo se pa udeležiti sej, če so povabljeni in imajo posvetovalni glas.

Točka 52. se naj glasi:

52. Zastopnike na strankin zbor imajo pravico poslati:

a) vsaka krajevna organizacija po enega

Revolucija v Budimpešti.

To je torej prava revolucija. Tako daleč je zločinska svojat madjarskih bečarov nagnala ogrsko ljudstvo, da vidi edino pomoč še v fizični sili, da postavlja svoje življenje na kocko, da ne verjame ne vladi, ne parlamentu, ampak gre s pestjo v boj za pravice, ki mu gredo in za katere ga tolpa nesramnih aristokratskih pustolovcev že leta in leta goljufa! Po ulicah glavnega mesta ogrskega se nadaljuje boj, se seka, bode, strelja, požiga, demolira. Grade se barikade, vojaštvo jih naskakuje, vojaštvo se umika — državna sila je brezmočna proti skrajno razpaljenemu srdu leta in leta potrpežljivo čakajočega, leta in leta z obljubami zapeljanega, leta in leta goljufanega ljudstva. Po budimpeštanskih ulicah divja vihar, po glavnem mestu ogrske države razsaja revolucija!

Ali je moralo priti tako? Vsi zgodovinski dogodki so nujni. Nikjer ni slučaj, karkoli se zgodi, izvira iz vzrokov in je neizogibno Budimpeštanska revolucija je nujna posledica premis, ki so jih s trmasto doslednostjo blaznega ustvarjali ogrski vladajoči krogi, sebični zastopniki sebične fevdalne klike, ki tako dolgo niso hoteli verjeti besedam ljudstva, dokler jim niso krvava dejanja pokazala, da delavstvo živi, misli in hoče, ter da ni gnoj, na katerem ima le rasti oderuški dobiček brezobzirne in brezobrazne, brezsrčne in brezumne, kerumpirane in demoralizirane koterije fevdalnoaristokratskih klativitezov.

Kakor je prišlo, tako je moralo priti, zakaj v nobeno posodo se ne more vliti več nego je prostora v njej, ne da bi se prelila. V posodo ljudske potrepljivosti pa so vlivali in vlivali, kakor da je brez dna in kakor da bi se dala raztezati v neskončnost. Ni jim bilo dovolj, da so sleparili in goljufali delavstvo kakor navadni

kriminalni goljufi. V svoji neomajani hohotalski prevzetnosti, ki ne pozna ne dostojnosti ne razumnosti, kaj še poštenja, se je drhal pravih političnih propalic in pustolovcev drznila celo zasmehovati ljudstvo in se rogati njegovi opravičenim zahtevam, njegovim najemanternejšim pravicam. Cela jata državnih hudodelcev v magnatskih oblekah, s prevzetnimi naslavi, je kriva, da se je vsa Budimpešta izpremenila v krvavo bojišče; simbolična imena nezvestobe in protiljudskega zločinstva pa ostane Lukacs in Tisza.

Ali je bilo le neumno, kar je storil Lukacs? Delavstvo se bojuje za volilno pravico, ki je bila glavno politično geslo že v francoski revoluciji. Bojuje se za volilno pravico, ki jo imajo ljudske množice že davno po zapadnih kulturnih državah, za volilno pravico, ki zmaguje po vseh sosednih deželah, za volilno pravico, ki prodira že po dolgo preziranih, baje nekulturnih deželah Azije. Vseokrog se delavci udeležujejo političnih volitev; a na Ogrskem, kjer je volilna pravica ljudskim masam že davno obljubljena na najslavesnejši način, jih vodijo od leta do leta, od zasedanja do zasedanja za nos, izmišljujejo najneumnejše preteveze o statistiki in študiranju, se lažejo in mažejo, in ko naposled vendar ne gre več z navadno lokavostjo sejmarskih sleparjev, se drzne Lukacs ponuditi temu varanemu ljudstvu pod naslovom volilne reforme najinfamnejše zasmehovanje!

Največji, tepec, ki je na podlagi samega bogastva, morda nakradenega in prisleparjenega bogastva, imel privilegij volilne pravice, bo tudi zanaprej lahko volil, če je le dvajset let star. Delavcem pa se upa tak Lukacs vreči v obraz, da so šele s tridesetim letom toliko zreli kolikor najslamnatiji puhloglavi pobalin, ki krade Bogu čas po budimpeštanskih kavar-

do 50 članov in za vsakega daljnih 100 po enega, pri čemer velja število 50 in čez za celoto; b) vsaka okrajna organizacija po dva; c) vsaka deželna organizacija po dva.

Kraji, kjer so ženske organizirane, smejo tudi te voliti zastopnice po ključu, ki je določen za krajevne organizacije.

Za delegiranje je merodajno povprečno število članov (članic) dotične organizacije, ki se dožene na ta način, da se število pri deželnem blagajniku od predloženega zbora odvzeta in plačanih potrdilnih znamk razdeli skozi toliko mesecev, kolikor jih je med tem časom poteklo; dobljeni drobec znači povprečno stanje članov (članic), na podlagi katerega je voliti odposlanca.

Deželno zastopstvo ima najpozneje teden po razglasitvi sklicanja zbora v smislu tega pravilnika podrejeno mu organizacije še posebej pismeno pozvati na izvolitev delegatov in jim sporočiti nanje pripadajoče število.

Sedež in glas imajo na strankinem zboru nastavljeni tajniki stranke in strokovnih zvez ter uredniki strokovnih glasil. Organizirani sodelujoči posamezniki industrijskih skupin imajo pravico poslati iz vsake dežele po enega zastopnika; volitev teh osreduje nadrejeno tajništvo, odnosno deželno zastopstvo. Pravico do mandata ima najmočnejša skupina v deželi in če se ta odpoje, oziroma ne posluži svoje pravice, ona, ki jej sledi glede števila članov.

Uredniki in upravitelji strankinega glasila imajo na strankinem zboru sedež in — v zadevah njih delovanja le posvetovalen — glas.

Parlamentarni zastopniki stranke, izvrševalni odbor in kontrola morajo na strankin zbor in imajo na njem sedež in glas, ki je v zadevah njih delovanja le posvetovalen.

Izvoljeni delegati morajo biti iz dotične organizacije. Mandate je izvrševati osebno in morajo biti overovljeni od dotične organizacije in deželnega zastopstva, kakor to določijo izvrševalni odbor, imena in naslove izvoljenih delegatov je vposlati najkasneje osmi dan pred zborom deželnemu zastopstvu, ki jih nato sporoči izvrševalnemu odboru. Izkaznice in vabila na zbor razpošlje neposredno izvrševalni odbor.

Na zboru morajo vsi udeleženci oddati strankine izkaznice in pravilno overovljene mandate, ter če zastopajo industrijske skupine, tudi dotične članske knjižice.

Dodatek:

Program stranke, narodnostni program in organizacijski pravilnik je skupno natisniti v obliki knjižice, ki jo je vročiti vsem strankinim pristajašem.

Za redigiranje predlogov, tičočih se organizacijskega statuta, je izvoliti posebno komisijo, v katero je poslati iz Kranjske, Štajerske in Primorske po dva delegata, ki jim naj načeljuje zastopnik izvrševalnega odbora.

— **Nujno potrebno je**, da se ranjenja obvarujejo pred infekcijo. Zanesljivo antiseptično obvezilno sredstvo, ki je tudi bolečine lajšajoče, prisad odračajajoče in zdravilne pospešujoče, je Praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner v Pragi. (Glej insert).

Ljubljana in Kranjsko

— **Na čast udeležencev strankinega zbora** priredi splošna delavska zveza »Vzajemnost« jutri zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma« ljudski koncert s sodelovanjem tamburaškega zbora mošćanske podružnice in pevske podružnice »Vzajemnost« v Ljubljani. Strankin zbor privabi v Ljubljano zastopnike vsega slovenskega delavstva in goste bratskih strank. Dolžnost ljubljanskega in okoličanskega delavstva je, da napravi dragim gostom bivanje v Ljubljani kar najprijetnejše in da jih na njem na čast prirejenemu koncertnem večeru pozdravi z obilno udeležbo! V nedeljo zvečer vsi v »Narodni dom«!

— **Mala zgodba o deželnem avtomobilu.** »Sl. N.« poroča, da se je dr. Šusteršičev koncipient Dr. Dermastia v deželnem avtomobilu peljal 22. t. m. v Novomestu zastopat metliškega davčnega oficijala Jutraša. Ta slučaj — droban in neznaten v primeri z drugimi — kaže kako klerikalci delajo z javnim imetjem in da so naravnost mojstri v pretvarjanju politične moči v osebne dobičke. Dr. Šusteršič je deželni glavar, ampak Šusteršič je tudi advokat in zakaj naj bi ostalo kar pri tej goli personalni uniji med Kranjsko deželo in Šusteršičevu pisarno? Zakaj ne bi bil avtomobil deželen in kancelijski čbenem? Radovedni smo, kakšne sledove je pustila ta avtomobilska vožnja — ne na Karlovski cesti, temveč v strokovniku pisarne dr. Šusteršičeve in causa Jutraša. Ali pa prirema ta postavka iz strokovnika navsezadnje celo v deželni bidže — če smatra deželni glavar deželo za fiakarijo . . . »Sl. N.« vidi v tem, da je »klerikalni deželni odbor zelo prepojen s komunističnimi idejami, ker prav nič več ne razlikuje med javno in zasebno lastnino.« V tem je pa majhna, prav majhna nezgodica, da »Narod« prav nič več ne razlikuje pojmov, zakaj predevanje skupne lastnine v lasten žep ne izgleda prav komunistično in diši prav hudo po individualizmu. Na tej stopnji izguba individualizem že celo svoje pošteno ime in se imenuje — egoizem.

Seja magistratnega gremija se je vršila v petek dne 24. maja pod predsedstvom gospoda župana in se je sklenilo sledeče: Avgust Ederju se podeli gostilničarska koncesija za izvrševanje gostilničarskega obrta v baraki Lattermanovega drevoreda, Melhior Ravtarju se podeli koncesija za prodajo vina in piva v delikatesni trgovini na Jurčičevem trgu, istočasno se reši prošnja Emil Keržnika za podelitev gostilničarske koncesije takoj ko ugasne koncesija Habiča, ki sedaj prebiva v Ameriki. Prošnja Leopold Simončiča in Neže Klembsa za podelitev gostilničarske koncesije se odkloni. Za snaženje in posipanje trgov in ulic se je za čas od 4. do 10. maja izplačalo 3732 K 45 v za čas od 11. do 17. maja pa 3353 K. — Stavbeno dovoljenje se je dovolilo Ivan Strusu za novo

prtično hišo v Poljski ulici št. 17; Matej in Mariji Stucin za zgradbo enonadstropne vile Pod rožnikom; Fran Poljšaku, gostilničarju na Martinovi cesti za zgradbo betonske terase; M. Zalokarju za zgradbo konjskega hleva na Krakovskem nasipu 28; ekselenci bar. Schwejgelju za zgradbo enonadstropne hiše na dvorišču Bleiweisove ceste št. 11; Andrej Selanu za zgradbo prtične hiše ob Orlovi ulici; Anton Keržiču za postavbo kozolca ob Izanski cesti in dedičem Marije Zetinovičev za zgradbo novih stranišč na hiši na Kongresnem trgu št. 3. Uporabno dovoljenje se je podelilo tvrdki Schneider & Verovšek za uporabo prodajalne in skladišča in Ivan Zvanu za uporabo nove vile v Marmontovi ulici 17. Bolniškim blagajnam se časno zniža prispevek za prevažanje bolnikov z rešilnim vozom od 20 na 5 K za najbližnje občine to je za Spod. in Zg. Siško, Vič, Rožno dolino, Novi Udmat, Ježco, Rudnik itd.

— **Ljudski koncert.** Splošna delavska zveza »Vzajemnost« za Kranjsko v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 26. maja 1912 na čast udeležencev strankinega zbora v veliki dvorani »Narodnega doma« ljudski koncert s sodelovanjem tamburaškega zbora mošćanske podružnice in pevske podružnice »Vzajemnost« v Ljubljani. Spored: 1. * »La Marseillaise«, izv. tamburaški zbor. 2. F. Lehár: Arijia iz opere »Vesela vdova«, izvaja tamburaški zbor. 3. Iv. plem. Zajc: »Večer na Savi«, izvaja tamburaški zbor. 4. A. Lechner: »Svobodi«, poje pevski zbor. 5. V. Klaič: »Svračanje«, izvaja tamburaški zbor. 6. O. Petráš: »La Barcarolle«, valček iz Offenbachove opere »Hofimanove pripovedke«, izvaja tamburaški zbor. 7. Ivan plem. Zajc: »Domovini in ljubavi«, izvaja tamburaški zbor. 8. * »Rožmarin«, poje pevski zbor. 9. Leo Fall: »Dolarska princesa«, valček, izvaja tamburaški zbor. 10. P. Mascagni: Intermezzo iz opere »Cvalleria rusticana«, izvaja tamburaški zbor. 11. H. V. Vogrič: »Lahko noč«, poje pevski zbor. 12. * »Ruski ciganski valček«, izvaja tamburaški zbor. 13. V. Parma: »Mladi vojaki«, koračnica, izvaja tamburaški zbor. Dirigent pevskega zbora sođr. P. Balog, tamburaškega zbora sođr. St. Lehpaier. Začetek ob polu 8. zvečer. Vstopnina 50 vin. Koncert se vrši pri pogrnjenih mizah. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Na obilen obisk vabi soderužice in soderužice centralni odbor.

— **Ubogi liberalci.** Iz Spodnje Šiške nam pišejo: Liberalci so nepopoljšljivi in — neumni! V Ljubljani so v uradniškem konzumnem društvu sami liberalci, celo bivši deželni poslanec Reisner in pa gosp. Višnikar sta zraven, prvi je bil dalje časa celo predsednik, drugi pa je sedaj na čelu, kakor se nam zdi. V Spodnji Šiški bi pa vse konzumarje v žlici vode radi utopili. Neprestano zabavljajo zoper »Konzumno društvo za Ljubljano in okolico«, celo oenuncirajo v »Slov. Narodu«, češ oblasti kje ste . . . Ubogi liberalci res, ali vas bo kedaj ramaet srečala ali nikoli?

— **Tržiš.** Splošno znano je, da so klerikalci brez razlike neprekosljivi mojstri v lažljivosti, hinavščini, zahrbtnosti, denunciantstvu itd. Pri pomniti pa moramo, da so tržiški klerikalci še posebej strokovnjaki v navedenih lastnostih. Skrivajoč se v senci svojih grehov, vedno izživajo, češ da smo sirovi, da njihove ovčice teroriziramo, da jim trgamo »Slovenca« ter vsiljujemo »Zarjso«. Pa prav po jezuitsko namigujejo na glavni brlog raznih kričeh jzbe-cov. Tako imenujejo predilniško ključavničarsko delavnico; čez predilničarje zabavljajo sploh, ker niso nič kaj prijazni klerikalizmu. Da pa je glavni brlog fanatičnih teroristov v župnišču in kaplaniji, kjer se kujejo pod zaščito vere najgusneše denunciacije, tega nam pač ne ovrže nihče. Naj omenimo le dva slučaja iz Potokarjevega vladanja, spominjamo se še natanko kako je jeziki kaplanček Gole denunciral predilniškega delavca pri tovarnarju Gassnerju iz nestrpne hudobnosti, hoteč ga spraviti ob zaslužek. Ravno tako denunciantstvo je zagrešil župnik Potokar pred kratkim nad dimnikarskim pomočnikom; ker je svobodomislec, ne sme ometati župnikovih dimnikov in ker so dimnikarskemu mojstru ljubši župnikovi dimniki kot svobodomislenski pomočnik, poslednjem seveda ne preostaja drugega, da zveže svojo culico ter po župnikovi zaslugi vzame cesto pod noge. Ker pa je brezbožni svobodomislec že nekaterikrat ometel župnikove dimnike ter jih s svojim telesom oskrnil, spadajo seveda pod interdikt ter bi meral župnik pozvati škofa, da mu jih blagoslovi. Sedaj pa pogledimo še dobro stran teh ptičev, ta se izraža zadnji čas najbolj v političnih pridigah, katere so začele odpirati oči tudi kmetom. Tudi naši kmetje so začeli spoznavati škodljivost klerikalizma. Le tako naprej!

— **Pojasnilo.** Ker govore nekateri, da sem izstopil iz konzumnega društva, izjavljam, da so take vesti neresnične. — Bittner Ulrik, stroj. kurjač juž. žel.

— **Jamska veselica v Postojni.** Na jamsko veselico v Postojni, ki se vrši binkoštni ponedeljek v Postojnski jami, se s tem še enkrat opozarja in sicer glede posebnega vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob 12. uri 30 min. opoldne in je na ta način p. t. izletnikom dana prilika obedovati doma, kar je tem ugodneje, ker je ta dan po gostilnah in restavracijah v Postojni velikanski naval. Samo obsebi se razume, da se vrši veselica v jami pri vsakem vremenu ob 3. uri popoldne. Vstopnina znaša za ta dan izjemoma samo po 2 K za osebo.

— **Na dan petindvajsetletnice svoje poroke utočil.** K utopljenju Nikolaja Tuška v Blejskem jezeru še dodatno poročajo: Mož je obhajal tisti dan petindvajsetletnico svoje poroke. Njegova svakinja iz Celovca, ko je izvedela o njegovi nenadni smrti, se je tako prestrašila, da jo je zadela kap in je umrla.

— **Nezgoda pri delu.** Kovinskemu strugarju Avgustu Remškarju je pri delu v Samasovj tovarni odskočil kos železa v glavo nad črno oko in ga znatno poškodoval. Zdraviti se mora v deželni bolnišnici.

— **Vsled strahu pred kaznijo skozi okno.** Leta 1889. rojena Apolonija Avšič iz Sela št. 20, občina Moste, je pri znanem požaru v Tomačevem ukradla eno kokoš in odejo. Ko pa je včeraj ob 10. dopoldne prišel v njeno stanovanje poizvedovat o tej zadevi orožnik, je skočila iz stanovanja v podstrešju skozi okno na cesto. Polomila si je roke in pretresla notranje dele telesa. Pripeljali so jo v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **Mednarodna rokoborbna tekma.** V cirku Stuzbart so že od srede vsak dan mednarodne rokoborbe, ki se jih udeležujejo iz različnih dežel dospeli svetovni mojstri, šampijoni in mojstrski borilci. Dospeli so: slavni avstro-ogrski svetovni mojster Czaja, ki je osvojil svetovno mojstrstvo in zlat venec na peterburški in moskovski rokoborbni tekmi; nemški šampijon Schneider; Thomson, najboljši črnski rokoborec iz južne Amerike; Christensen, mojstrski borilec z Danskega; Goldbach, mojsterski borilec z najrazvitejšim mišičevjem iz nemške Češke; Lindmeyer, avstrijski mojstrski borilec; Bordelaise, francoski šampijon; Doughaz, nubijski črnski borilec iz Afrike; Mohamed Juzuf iz Indije, imenovan indijski lev. V četrtek zvečer je po zanimivem tehničnem boju podlegel Goldbach proti Lindmeyerju, ki je bil že takoj iz početka napadal. Lindmeyer je zmagal s pol Nelsonom v 17 minutah. Ta večer je zmagal tudi svetovni mojster Czaja, nad danskim rokoborcem Christensenom v sedmih minutah. Sinoči so se borili štirje rokoborci.

— **Izgubila je šolska učenka Antonija Marčičeva denarnico z manjšo vsoto denarja.** — Gospa Ivana Knifičeva je izgubila zlat uhan. — Kuharica Uršula Vrhunčeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja.

— **Kinematograf »Ideal«.** Spored za soboto 25., nedeljo 26. in ponedeljek 27. maja 1912: 1. Rozalija se debeli. (Velekomično). 2. Duhovnica Manitua. (Krasno kolorirana ameriška drama. Samo popoldan.) 3. Dobljena nevesta. (Krasna ameriška veseliga.) 4. Clong-Ki Long ali kitajski Absalon. (Velezanimiv varietetni film. The Japanese film.) 5. Darilo smrti. (Senzacijska umetniška tragedija v dveh delih. Predvajanje tri četrte ure.) Samo zvečer. 6. Moric in njegov brat. (Krasna humoreska s priljubljenim Princem).

Jutri na binkoštno nedeljo ob polu 8. zvečer

na čast našim zunanjim gostom
LJUDSKI KONCERT
v veliki dvorani Narodnega doma v Ljubljani.
Vstopnina 50 vinarjev.

Goriško

— **Morala katoliškega duhovnika.** Nedavno je kompitiral učitelj za definitivno nameščenje. Kakor običajno je tudi ta prošnja prišla v roke krajnemu šolskemu svetu, da izreče ta svoje mnenje kompetentu. Vsi udje krajnega šolskega šolskega sveta so se zavzeli zanj, samo en član, katoliški duhovnik, se je strastno protivil definitivnemu imenovanju tega ljudskega trpina. Ker ni imel nobenega tehtnega opravičenega vzroka proti definitivnemu imenovanju, se je lotil kompetentovega političnega mišljenja in je dal zapisati neopravičeno, ter s podlim in razbojniškim namenom v zapisnik naslednje: »Glede definitivnega imenovanja učitelja N. N. iz N., sem principiarno proti temu imenovanju, ker je pristaš socialno demokratične stranke, in je stranka, kateri pripada, protikršćanska in protidinastična. Zato predlagam, da se ta učiteljski sploh ne namesti definitivno, ker kot tak ne more vzgajati podrejeno mu mladino v krščanskem in patriotičnem duhu.« Umevno je, da niso oblasti upoštevale te gusne denunciacije, ker je izhajala iz samega sovraštva, od človeka, ki je prej vse kakor Kristusov namestnik. Na take podle in umazane načine hočejo uničevati neklerikalne učiteljske eksistence, ki vestno in neumorno opravljajo svoj poklic strogo po zakonih. To je višek vseh lumparij! Nasprotno pa se je ta dični rimski duhovnik zavzemal v istem času za človeka, ki je direktno grešil proti zakonu in bi sploh ne smel po šolskem in učnem redu učiteljevati, če bi bilo pravilno.

Trst.

— **Veselica v Barkovljah.** V nedeljo, dne 26. t. m., prirede zavedni barkovljanski zidarji svojo prvo veselico. Veselica se vrši v konzumnem in posojilnem društvu (Trattoria alla Riviera) ob barkovljanskem sprehajališču. Začetek veselice ob 4. popoldne. Na veselici sodeluje pridna zidarska godba in pevski zbor »Ljudskega odra«. Soderugom vsem priporočamo, da posetijo to prvo veselico naših barkovljanskih zidarjev v največjem številu. Nasprotniki naši skušajo na vse načine onečastiti nas in nam škodovati. Mi pa jim pokažimo, da smo vsak dan bolj vneti za boj, ki smo ga napovedali, da je vez, ki nas druži, vsak dan trdnjša in močnejša. V nedeljo torej vsi v Parkovlje na zidarsko veselico!

— **To smo izvedeli!** Najprej smo izvedeli, da je bil dr. Wilfan oni, ki je Brandnerja silil in ga končno pripravil do tega, da je sprejel tajništvo N. D. O. Dr. Wilfan je predsednik političnega društva »Edinost«. Je torej to narodnjaško društvo, ki sprejema in menda tudi plačuje uslužbenca N. D. O. Potem smo izvedeli, da ni v Trstu odvetnika, ki bi tako mizerno plačeval svoje uslužbenca kakor dr. Wilfan. Za tega gospoda bi bilo pač bolje, da bi najprej poskrbel dobre mezde svojim uradnikom, potem šele plačeval ljudi za to, da obrekujejo socialne demokrate. Odvetniški uradniki imenujejo dr. Wilfana narodnega izkorišćevalca. Koliko plačuje Brandnerju, ne vemo. Vemo samo, da lačnega človeka kaj kmalu pridobiš za vsako dejanje. Lačnemu ne moreš zameriti toliko, kolikor onemu, ki lakoto in bedo izkorišća v svoje sebične in ostudne namene. Nadalje smo izvedeli, da N. D. O. kot taka niti ne obstoji več,

marveč da je bila pridana političnemu društvu »Edinost« za to, da mu služi. Da se je to zgodilo, je dr. Rybaf prišilil svojega koncipienta Kisovca, da je sprejel predsedništvo N. D. O. Poleg tega smo tudi izvedeli, da želi dr. Wilfan postati okoličanski državni poslanec in da se baš zaradi tega trudi poskrbeti za potrebno obrekovanje socialnih demokratov. To smo izvedeli in to povemo. Dr. Wilfanu pa zagotavljamo, da bomo poskrbeli, da ne bo zastopal okolice v državnem zboru.

— **»Edinosti«** ne odgovarjam, in sicer zato ne, ker pametni ljudje, ki me poznajo, njenim lažem, priobčenim na moj naslov, itak ne verjamejo in ker tistim, ki »Edinosti« verjamejo, ne pomaga nobeno zdravilo, niti moj odgovor ne. Josip Sedmak, cand. iur.

— **Njena slovensčina.** Petkova »Edinost« je objavila to zanimivo notico: »Na pristo nogo so bili izpuščeni itd.« Torej na pristo nogo! In to je slovensčina najrodoljubnejšega lista. Tako pišejo oni, ki bi morali učiti. Morda se bo »Edinost« zopet jezila, čeravno bi bilo bolje, da bi nabavila svojim urednikom kako slovensko slovnico.

— **Porotno sodišče.** V četrtek zvečer se je nadaljevala razprava zoper Jos. Gabrovca. Porotnikom je bilo predloženih pet vprašanj. Na to je govoril državni pravdnik. Za njim branitelj dr. Mandič, ki je končal svoj govor proseč porotnike, naj sodijo milostno zlasti zato, ker je obtoženec sedel osem mesecev v preiskovalnem zaporu. Po petčetrtnem posvetovanju so odgovorili porotniki na prvo glavno vprašanje, ali je obtoženec kriv hudodelstva uboja, z 12 da. Na dodatno vprašanje, ali je ravnal obtoženec v opravičenem silobranu, z 12 ne. Druga vprašanja so odpadla. Izrek porotnikov je bil nepričakovano strog in je napravil na vse navzoče mučen vtis. Ko sta govorila še državni pravdnik in branitelj, je proglasil predsednik razsodbo, ki kaznuje Gabrovca na tri leta in pol težke ječe. Mislimo, da naj slovenski porotniki svoje nepristranosti ne varujejo s pretrdo strogostjo. Tja so postavljeni, da sedijo, ne pa, da se ozirajo na to, kaj bodo rekli ti in kaj drugi. Sodijo naj pa s srcem in glavo. To opazko smo smatrali za potrebno, zakaj mečno se nam zdi, da so igrate pri izreku porotnikov veliko vlogo okolščine, ki so spremljele slovensko poroto na vsej križevi poti.

Delavsko gibanje.

— **Uspešna zidarska stavka.** Stavka zidarjev pri poštnem poslopiju na kolodvoru v Beljaku, ki se je začela v ponedeljek, se je končala v četrtek za zidarje s polnim uspehom ter so zidarji sklenili novo pogodbo.

ZADNJE VESTI.

REVOLUCIJA V BUDIMPEŠTI.

Konec bojev. — Izpor preklican.

Budimpešta, 25. maja. Ker je zveza kovinarskih podjetnikov za včeraj sklenila izpor vseh tistih delavcev, ki niso v četrtek prišli na delo, so se včeraj boji ponovili in so bili mestoma še silovitejši kakor v četrtek. Šele v popoldnevnih urah, ko je vlada pod pritiskom socialno demokratične stranke pripravila podjetnike do tega, da so preklicali izpor, se je polagoma vrnil mir. Kolikor je zdaj mogoče presoditi, so bile razne vesti, ki so bile razširjene po mestu in ki so se tudi brzojavljale dalje, pretrane. Vjema se pa, da so imeli včerajšnji boji faktično revolucionarno obliko. Zdi se, da so se

spopadi

pričeli na ulici Vaczi, kjer je vojaštvo z bajonetom naskakovalo množico. Policijsko stražnico št. 26 so demonstranti naskočili in demolirali. Ko je prikorakala policija, je bila sprejeta s kamenjem. Iz prevrnjenih vozov cestne železnice je množica zgradila

barikade,

okrog katerih se je boj jako dolgo sukal, ker ni mogla policija, peš in na konjih nič opraviti. Policiji so prišli na pomoč jahači žandarji, ali šele ko je prišel močan oddelek vojaštva, so demonstranti zapustili barikado.

Do hudega boja je prišlo na trgu Lehel. Ko je vojaštvo po daljšem boju pregneto demonstrante, je eden izmed njih ustrelil v zrak. Krog-lja je zadela v

karmelitansko cerkev,

kjer je bila ravno maša. Vsled tega je nastala napačna vest, da so demonstranti naskočili in demolirali cerkev.

Opoldne so stopili delavci iz budimpeštanske ladjedelnice v

stavko.

V ulici Tökely se je dopoldne zbrala velika množica izprtih delavcev. Tukaj je večkrat prišlo do ostrih spopadov. Ob 1. popoldne so se

ponovili boji

na ulici Vacz. Neko skladišče asfaltne tovarne je ljudstvo

zažgalo.

Tudi tukaj je moralo priti vojaštvo na pomoč policiji in žandermeriji. Izprti delavci so imeli shod v neki gostilni v mestnem logu. Ker ni bilo v lokalih dosti prostora za množico, je mnogo ljudi ostalo zunaj. Vsled tega je tudi tukaj prišlo do karambolov s policijo.

Krvava statistika.

Budimpešta, 25. maja. Vsega skupaj je bilo ubitih šest oseb, v bolnišnicah je 67 težko ranjenih; 102 ranjenca sta v domači oskrbi.

Aretacije.

Budimpešta, 25. maja. V četrtek je bilo aretiranih 500 oseb, ki so jih včeraj zasliševali.

Nadaljni spopadi.

Budimpešta, 25. maja. Iz raznih krajev so prišla poročila o spopadih, pri katerih se je tudi streljalo. V ulici Haba je bil zopet neki deček ustreljen. Mestoma so se demonstranti tako uporno branili, da so se morali policisti in žandarji in tudi manjši vojaški oddelki umakati.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Najlepši razgled

na karavanške in kamniške planine je z

Visokega na Golovcu

(restavracija gosp. Fr. Anžiča)

Za obilen obisk se priporoča

Fr. Anžič, restavrat.

Ranjenja

kakršnakoli je treba shrbno varovati pred vsakršno onesnažbo.

ker utegne nesnaga povzročiti, da postanejo najmanjše rane prav hude in težko ozdravljive. V 40 letih se je izkazalo omehčujoče in izvlečno mazilo, Prasko domače mazilo imenovano, kot zanesljivo obvezilno zdravilo. Varuje rane, lajša vnetje in bolečine, deluje hladilno in pospešuje zaraščanje in celjenje.

Po pošti se pošilja vsak dan.

1 cela posilica 70 h. Po pošti proti vpošiljavi 3 K 10 h se pošlje 4 posilice, proti 7 K 10 posilice franko na vse postaje avstro-ogrskih monarhijske.

POZOR na ime zdravila, izdelovalca, ceno in varstveno znamko.

Pravo le 70 h.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj.

Lekarna „PRI ČRNEM ORLU“

Praga, Mala stran, Nerudova ulica št. 203.

V zalogi po avstro-ogrskih lekarnah.

Sluga: Voz se je pripeljal.

Grofica: Naj počaka eno sekundo, jaz kuham z Vértessovim guljaževim pridelkom hitro, brez kuharice, zelo fini paprikas, gre tako priročno, hitro in brez težave.

„Vértessov“ guljažev pridelatek 20 vinarjev.

služi za prireditev mesnih, zelenjavnih, krompirjevih in drugih jedil.

Denar posojuje zasebnik reelnim osebam 5odstotno. Vrača se v obrokih v 5letih. Kukarki I. posterestante Berlin 47.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

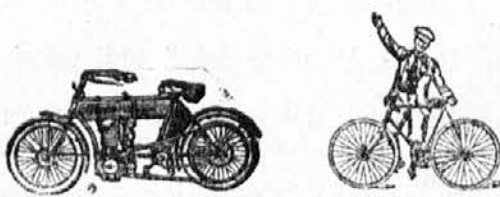

S. Benisch

10 K; najfinejši prsni lpuh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm ši, polnjena z novim sivim, prav stano-vitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm ši, 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm ši, 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm ši, 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dešenice št. 758, Češko.

Ana Gorec

Ljubljana, Rimska cesta II.

Podružnica:

Marije Terezije cesta 14

(Pri Novem svetu).

Trgovina s kolesi in deli.

Najboljše pnevmatike.

Izposojevanje koles.

Brez konkurence!
Krasne novosti spomladanskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba.
Najnižje cene.

MOJA ŽENA

in vsaka pametna in varčna gospodinja rabi namesto dragega kravjega sirovega, kuhanega ali namiznega masla boljše, zdraveje, redilneje in izdatneje in skoro polovico ceneje

margarino „Unikum“

Dobiva se povsod ali pa naroča naravnost.

Združene tvornice za margarino in sirovo maslo

Dunaj, XIV. Diefenbachgasse 59.

Cirkus brata Stutzbart

V nedeljo dne 26. in ponedeljek dne 27. maja

Slavnostne predstave

Oba dneva po 2 predstavi.

Popoldan ob 4. uri.

Družinska predstava

ob znižanih cenah.

Zvečer ob pol 9. uri.

Gala predstava

ob navadnih cenah.

Oba dni nadaljevanje

mednarodne rokoborbne tekme.

Slabotne može in žene

kakor tudi v rasti zaostale otroke je treba najprej okrepiti, odpornost njihovega živčevja se mora povečati. Jako važno je torej, da v ta namen njihovem organizmu dovajate primerne redilne snovi.

Kralj redil je Nutrigen, ki ima glasom uradnih kemijskih preiskav najlahtnejše redilne snovi v sebi. Tej lastnosti ima pripisovati svoje svetovno ime in pa ker ima prijeten okus ter je lahko prebavljiv.

Nutrigen ni medicina, ki draži, ki hipno vpliva pa povzroča neprijetne posledice, nego sestoji iz popolnoma neškodljivih, kemijsko čistih redilnih snovi.

Cena Nutrigenu je izredno zmerna:

3 škatle veljajo 10 kron.

1 škatla velja 4 krone.

Razpošilja se po povzetju ali pa, če se denar naprej pošlje.

Svaril se pred ponaredbami.

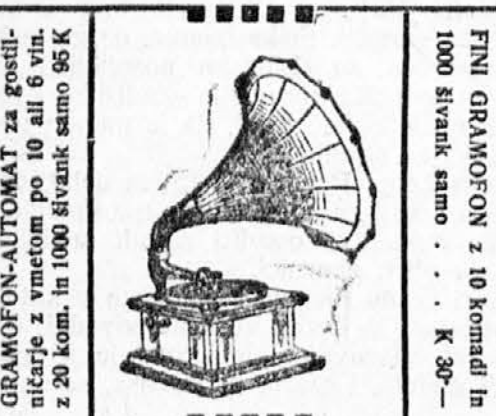
Vsaki pošiljavi se doda popolnoma zastojn jako zanimiva knjiga, ki piše o načelih primerne hranitve.

Na željo pošljemo zastojn in poštne prosto zanimivi opis redilnega sredstva Nutrigen.

Podjetje Nutrigen, Budapešta VII, Elisabethring 16, Abt. 172.

Gramofoni - automati !!

□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

Za vsak gramofon pismeno jamstvo.

Gramofon-Atelier

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specijelno samo gramofone, godbene automate in druge mehanske godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, ogledite si mojo zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

Francosko žganje „Diana“

je najboljše domače sredstvo

dobiva se pri vsakem boljšem trgovcu na deželi, ter v Ljubljani v lekarni gospoda Gabriela Piccoli in pri gosp.

Franc Babič, Berjak & Sober, Viktor Cantoni, B. Cvančara, L. Češnovar, Marija Jemec, Ivan Jelačin, A. Jerše, Antón Kanc, Lod. Kotnik (Šiška), J. Krivic, Ant. Krisper, Leskovic & Meden, Antonija Mehle, Tomaž Mencinger,

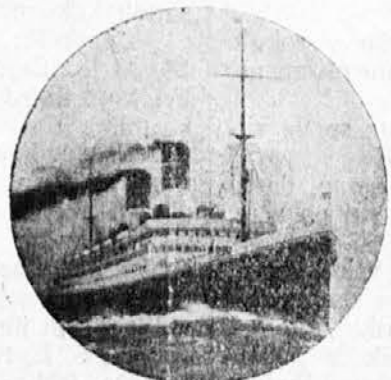
Josip Mihelič, J. Oblak, J. Perdan, V. Petričiča nasl. J. Samec, Ivan Pintar (Šiška), J. Rosshäupl, A. Stacul, A. Šarabon, F. Sark, M. Spreitzer, Franc Terdina, J. Vodnik (Šiška) pr

„Konsumnem društvu“ za Ljubljano in okolico.

Potniki
v severno in južno AMERIKO
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtnicama, električno razsvetljavo, brezžičnim brzoparom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom svež kruh, posteljo, kopelj itd.

Odhod parnikov:

v sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni. Vsakovrstna pojasnila daje drage volje brezplačno pri agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

SIMON KMETETZ, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 26.